

Időutazás drótszamáron

Április 21-én nyílt a *Herényiek Házában* az a kerékpár-történeti kiállítás, amelynek apropója, hogy a városrész megújult kulturális központja egyben kerékpáros centrumként is funkcionál a jövőben. **Károlyi Frigyes**, a Herényi Kulturális és Sportegyesület elnöke köszöntötte az érdeklődők népes táborát, majd **Horváth Vilmos**, egyesületünk elnöke nyitotta meg a kiállítást.

Véleménye szerint a kerékpár közlekedési eszköz, sportszer, életforma és kultúra. A kerékpározás története 1690-ben kezdődött, ekkor találta fel a kétkerekű jármű őseit a francia *Sivrac*. Fából készült, és célérifere-nek nevezték. 1817-ben *Karl von Dreis* feltalált egy járógépet, 1839-ben az angol *Macmillan* szabadalmaztatta a pedált, ezentúl ezzel tekerték a járműveket. 1867-ben a francia *Michaux* a párizsi világkiállításra készülve a falyett már könnyű acélból gyártott velocipédet. 1897-ben az angol *Lauson* feltalálta a láncos áttételt, ekkortól nevezik a járművet biciklinek. 1888-ban a skót *Dunlop* szabadalmaztatta a felfújható gumitömlőt, majd az 1800-as évek végén a kontraféket is feltalálták.

A látogatók többek közt megtudhatták, hogy a magyarországi kerékpározás története 1837-ig nyúlik vissza. Az első egyesületek az 1800-as évek utolsó harmadában jöttek létre. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a **Szombathelyi Kerékpáros Egylet** 1894-es megalakulásával az elsők közt volt. Ez idő tájt pezsgő kerékpáros élet folyt Szombathelyen. További helyi érdekesség, hogy a körmendi „velocipédisták” Körmend-Párizs-Turin túrát is szerveztek, mégpedig úgy, hogy Torinóban meglátogatták **Kossuth Lajost**. Szombathe-

lyen az 1900-as évek elején komoly versenypályát építettek, amelyen rendszeresen rendeztek szépszájú közönség előtt versenyeket. Még a sportág alapos ismerőit is meglepheti, hogy az első magyar olimpiai érmes atléta, **Dáni Nándor** kerékpározásban is kiváló versenyző volt. A kerékpár ma reneszánszát éli, egyre több kerékpárút épül, és egyre többen fedezik fel ezt az egyszerű közlekedési eszközt.

Dr. Szabó Lajos, a *Testnevelési és Sportmúzeum* igazgatója bocsátotta rendelkezésre a kiállítás anyagát, melyet *Olimpiai Egyesületünk* helyi dokumentumokkal egészített ki. **Bartos Róbert és családja** segítségével egy külön szombathelyi kerékpár-történeti tárlat volt megtekinthető. **Bognár István** bélyegekkal járult hozzá a kiállítás létrejöttéhez.

A kiállítás – Szombathelyen soha nem látott – átfogó képet adott a magyarországi kerékpározás történetéről, s bizonyára kedvet is ahhoz, hogy minél többen napi használatban is alkalmazzák a egyszerű sporteszközt.

A kiállítás – Szombathelyen soha nem látott – átfogó képet adott a magyarországi kerékpározás történetéről, s bizonyára kedvet is ahhoz, hogy minél többen napi használatban is alkalmazzák a egyszerű sporteszközt.

Megemlékezés

Május 21-én a Farkasréti temetőben **dr. Hencsei Pál, Bihátsi László, Surányi Péter és Bódayné Blaha Judit Olimpiai Egyesületünk, az MTK és a Csanádi Árpád Olimpiai Baráti Kör** nevében megkoszorúzza **Halmay Zoltán** sírját halálának 51. évfordulója alkalmából. A megemlékezésen **Surányi Péter** elevenítette fel az egykori allround sportember életét és sikereit.

FÁKLYA

XI. évfolyam 2. szám • 2007. június

Isten éltesen Pali bácsi!

Több mint hatszáz magyar bajnoki cím, korosztályos Európa- és világbajnokok, felnőtt EB- és vb-érmes kalapácsvetők, olimpiai helyezettek mestere. Számos magas rangú kiténtetés méltó tulajdonosa. A sportpályán szigorú, kérelhetetlen mester, a tárgyalóasztalnál az igazáért a végsőig kitartó, a dolgokról mindig határozott véleménnyel bíró vezető, a „civil” életben csupaszív, barátságos, segítőkész ember, festőpalettával a kezében érzékeny, a világ rezdüléseire odafigyelő művész.

Szerény, pedig van mire büszkének lennie. Őszinte, mert zavarja a hazugság és őszintétlenség. Sajnos manapság már ritka fajta. Kenyere az egyenes beszéd, a fáradhatatlan munkavégzés, a mindig többre-jobbra vágyás. Ezek a tulajdonságok tették az 1937. június 20-án, Szentkirályon szegény családban született **Németh Pált** a világ egyik leghíresebb edzőjévé, egyúttal sokak példaképévé.

70. születésnapod alkalmából kívánunk jó egészséget, erőt, kitartást és további alkotókedvet!

Július 5-én, este fél 7-kor kibelyezett klubnapunkon, a Napfény Étteremben (Szombathely, Nyár u., a Hunyadi útról nyílik, a Módszertani Bölcsőde mögött) köszöntjük egyesületünk alapító, egyben elnökségi tagját, Németh Pált. Pali bácsi köszöntésére minden egyesületi tagot szeretettel várunk!

Aranykönyv

Puskás Ferenc felejthetetlen búcsúztatásban részesült. Megérdemelte. És a többiek? Velük szemben tartozásunk van. Sokukkal szemben nemcsak a hasonlóan méltó temetés – hanem mennyi rejtély tisztázása is... **Bocsák Miklós** most megjelent könyvében az aranycsapat valamennyi tagjának (és tartalékának) sorsát végigkíséri és a rejtélyek megoldására is vállalkozik... Két vasi születésű labdarúgó, a közege **Lőránt Gyula** és a mersevát **Tóth II József** életéről is sok érdekességet tudhat meg az olvasó.

A kiadvány egyik kuriózuma, hogy a könyv utolsó fejezetében bemutatkozik az Aranycsapat Alapítvány is, ahol a *Kárpát-medencei Összmagyar Nemzeti Diák bajnokság* eddigi legfontosabb eseményeiről is található beszámoló. pl. Üllői úti és büki döntők, a határöntúli régiók bajnokságai, valamint az ötletgazda *Kői Lajos* kalandos élete. A fejezet szerzője egyesületünk alelnöke, **Gál László**.

A Halmay Zoltán Olimpiai Hagyományörző Egyesület belső tájékoztatója.

Megjelenik havonta egyszer, 150 példányban.

Szerkeszti: Az egyesület vezetősége.

9700 Szombathely, Hollán E. u. 13. • E-mail: halmay@halmay.hu • www.halmay.hu

Elhunyt Komatits József, a vasi vívósport legendás alakja

Életének 57. évében súlyos betegségben elhunyt Komatits József, Vas megye egyetlen vívó olimpikonja. Tudtuk, hogy évek óta kisebb betegséggel küszködik, ezért sem vállalt nyilvános szerepléseket, de két hónapja kiderült, hogy betegsége súlyos. Bár mindvégig – családjával egyetemben – bízott gyógyulásában, azonban ezt a „csörtét” nem nyerhette meg. Ezúttal nem Romanykov vagy Gyenyiszov ellen vívta a nagy csatát, ott lett volna esélye, de most a gyilkos kór őt is legyőzte.

pontot gyűjtötte. A világranglistán a 13. helyre lépett előre. A szövetség kvalifikációs pontversenyét toronymagasan megnyerte, joggal reménykedett, hogy tagja lesz az olimpiára utazó törccapatnak. Azonban Bay Béla szövetségi kapitány úgy döntött, hogy a szombathelyi fiút csak tartalékként veszi számításba. Gonda György megyei tanácselnök közreműködésének köszönhetően az OTSH vezetője utasította a kapitányt,

hogyan a törccapatnak a ranglistavezető Komatits nevével kell kezdődnie, a másik két helyre pedig azt tesz be Bay Béla, akit akar. Így alakult ki a Komatits, Somodi, dr. Kamuti trió. Bay Béla „úri módon” viseltetett Jóska iránt, egyáltalán nem érezte vele, hogy csak felsőbb utasításra hívta be a csapatba.

Montrealban egyedüli magyarként bejutott a 16 közé, ott azonban kikapott a szovjet Gyenyiszovtól, majd hiába nyert két meccset, megint egy szovjet állta útját, nevezetesen Romanykov, aki végül ezüstérmes lett Montrealban, később pedig ötszörös világbajnok. Nagy lehetőséget szalasztott el, mivel ha Gyenyiszovot legyőzi, akkor a döntőbe jutásért az ausztrál Benkő ellen vívott volna, akivel korábban együtt készült és mindig fölényesen legyőzte.

Részt vett a Buenos Aires-i és a hamburgi világbajnokságon, majd szakmai nézeteltérése támadt edzőjével, Szócs Bertalannal és kimaradt a válogatott keretből. Három évig vegetált, már-már a visszavonulás gondolatával foglalkozott. Szerencséjére 1981-ben Szlovenczky Lajos lett a férfi törccapat vezetője, aki közölte vele: „ha az első ötben végzel, kiviszlek a római világbajnokságra”. Ez a kijelentés nagy lelki pluszt jelentett számára, visszatért a hite, az önbizalma. Csendesesen készült az idényre és jöttek az eredmények is. Minden külföldi A-kategóriás versenyen a 32-es táblára került, két válogatón és a magyar bajnokságon az első helyért vívott, sőt visszafoglalta első helyét a ranglistán is. A római

VB-n ismét az ötödik hely jutott a törccapatnak. Ősszel Mödlingben rendezték meg az Európa-bajnokságot, ahol ismét nagy lehetősége volt a döntőbe jutásra. Az olasz világbajnok Borella ellen 7:3-ra vezetett, de az ellenfélnek adott két kétes találat teljesen megzavarta, veszített 10:7-re. Remek vívásával azonban nagy sikert aratott, így amikor 1983 végén a Mödling edzőt keresett, először rá gondoltak.

1983. december 15-én leszerződött az osztrák csapathoz, egyben befejezte pályafutását. 1990-ig heti három alkalommal járt ki Mödlingbe edzősködni, ő irányította a legnagyobb osztrák vívóegyesület szakmai munkáját. Legnagyobb edzői sikereként könyvelhetjük el, hogy tanítványa, Michael Ludwigh Európa-bajnokságot nyert. 1990-

ben váltott, a jobb kereseti lehetőség kedvéért egy fitness-centerben, a Wösendorf City Clubban vállalt általános edzői feladatokat. Tíz évig végezte ezt a munkát. Később Bécsújhelyen edzősködött, közben itthon segítette felesége vállalkozásait.

Komatits József számára nagyon fontos volt családja, feleségével és lányával harmonikusan, csendesesen éltek. A sors kegyetlensége, hogy nem érthette meg unokája közeli születését. Végakaratának megfelelően szűk családi körben temetik el. Személyében nem csak egy kiváló sportolót, hanem egy végtelenül szerény, nagyszerű embert is elveszítettünk.

Kedves Jóska! Nyugodjál békében!

Gál László

Megjelent Hencsei Pál legújabb könyve

A Műgyetemi Kiadó nemrég jelentette meg **Hencsei Pál: A Műgyetemtől a sport élvonaláig** című könyvét. Május 9-én, sportkonferencia keretében került sor a kiadvány bemutatására, ahol a **szerző** és **Vincze Pál**, a BME Testnevelési Központjának vezetője mutatta be a könyvet. Számos sportoló is jelen volt, így **Dömötör Zoltán, Bakonyi Péter, Cseh László, Varga Tamás – Hirling Zsolt páros, Salgó András, Halász Marianna**. Az előszót **Tarics Sándor**, a legidősebb élő magyar olimpiai bajnok írta, aki a Műszaki Egyetemen díszdoktora, s 2003 óta az Egyetemi Tanács tiszteletbeli tagja.

A 250 oldalas reprezentatív kiadvány 360 műgyetemi sportoló adatait – sporteredményeit, valamint mérnöki tevékenységüket – tartalmazza. A könyvben olvashatunk többek között olimpiai bajnokokról, **Hajós Alfréd**től kezdve **Szécsei Zoltánig**, az ötszörös világbajnok **Domokos András**ról, **Bakonyi Péter** kardvívó világbajnokról, aki négyszer nyerte el az egyetemen a „Jó tanuló – jó sportoló” vándordíjat –, a sokszoros kosárlabdázó válogatott **Gabányi Lászlóról**, az első magyar autós bajnokról, **Delmár Walterrel** és még sok más műgyetemi sportolóról. A könyv bemutatja a mérnök sportvezetőket is, pl. **Fischer Mórt**, **Csanádi Györgyöt** vagy a maiak közül **Baráth Etelet**, **Benedek András**t, **Pakucs Jánost**. Megtalál-

hatók a könyvben azok az építészek is, akik sportpályákat, stadionokat, uszodákat terveztek vagy építettek, pl. **Misley Sándor**, **Dávid Károly**, **Makovecz Imre**.

A könyv a **Műgyetemi Kiadónál** vásárolható meg (1111. Budapest, Goldmann tér 3. V-2. ép., tel.: 4633-864), de megrendelhető a **halmay@halmay.hu** e-mail címen is.